HARAMLAŞTIRMA
(tahrîm)

Bir şeyi haram ilan etmek, haramlaştırmak anlamlarındaki Kur'ansal tabir olan 'tahrîm', 'yasaklanmış şey' demek olan 'haram' kökünden türemiştir. Haram, türevleri ile birlikte Kur'an'da 70'ten fazla yerde geçmektedir.

Tahrîm, bir şeyin, aklın ilk anda fark edebileceği veya edemeyeceği gerekçelerle tanrısal vahiy tarafından yasaklanması demektir. Kur'an'a göre, tahrîm yetkisi yalnız Allah'ındır.

Haramlığı Allah tarafından ilan edilmeyen her şey mubahtır. Bu Kur'ansal yaklaşım, İslam bilginleri tarafından şu şekilde formüllendirilmiştir: "Eşyada asloİan ibahadır." Bunun açık anlamı, yasaklığı Allah tarafından açık ve kesin olarak belirlenmemiş bütün alanlarda serbestlik esastır. Haramlığın varlığından söz etmek için, iki şey aranmıştır:

1. Nassın sübûtu, yani haramlığa ilişkin açık, tartışmasız bir Kur'an ayetinin bulunması, 2. Mânâya delâletin kesinliği.

Nassın bulunması yetmez, nastaki haramlığa delâletin tartışmasız olması lazımdır. Mânâya delâlet tartışmalı ise haramlıktan söz edemeyiz, belki mekruhluktan söz edebiliriz. Bu demektir ki, Kur'an açısından bir şeyin helal veya haram dairesine girdiğini tespit için o şeyin haramlar arasında yer alıp almadığını araştırmak gerekir. Helalliğe ilişkin hüküm aranmaz.

Bir şey haramlar arasında yoksa otomatik olarak onun helal olduğuna hükmedilir. Bu, bir anlamda, hukuktaki, suçun kanuniliği ilkesine benzer. Kanun tarafından bütün unsurları ile tanımlanmayan bir şeye suç adını vermek mümkün olmaz. Genel teşriî mantıkla Kur'an'ın verilerini birlikte düşünerek buna 'vahyîlik ilkesi' diyebiliriz.

Tahrîm, Allah'ın tekelinde olduğuna göre, din adına peygamberlerin bile haramlaştırma yetkisi yoktur. Peygamberler ancak örf adına yasaklar koyarlar, yani onların koydukları yasaklar tarihseldir, zamanüstü değildir. Zamanüstü yasağı sadece ve sadece Allah koyar. Kur'an'ın din meselesindeki en hayatî mesajı budur. İslam'ın bu yaklaşımı, onun temel ilkelerinden biri olan şu kabulün bir uzantısı halinde karşımıza çıkar: Dinin kurucusu **ve** koyucusu Allah'tır. Peygamber sadece tebliğ edip uygulamayı gösterir.

Kur'an şöyle diyor:

"Ey iman sahipleri! Allah'ın size helal kıldığı şeylerin temiz/leziz/taze/hoş olanlarını haram laştırmayın; azıp smırı aşmayın; Allah, azıp sının aşanları sevmez." (Mâide, 87)

"Ey Peygamber! Allah'ın sana helal kıldığı şeyi, eşlerinin hoşnutluğunu isteyerek neden haramlaştırıyorsun? Allah Gafur'dur, Rahîm'dir." (Tahrîm, 1)

Tahrîm yetkisinin Allah'ın tekelinde oluşunu ifadeye koyarken, Hz. Peygamber şöyle diyor:

"Helal, Allah'ın kitabında helal kıldığı; haram ise yine Allah'ın kitabında haram kıldığı şeydir."

Allah'ın helal kıldıklarını haram ilan etmek, tanrılık sınırlarına tecavüz olduğu gibi, O'nun haram ilan ettiği şeyleri helal kılmaya kalkmak da Allah'ın haklanna tecavüzdür. Bu tecavüz, Allah'a iftira olarak gösterilmiş ve en büyük zulümlerden biri olarak damgalanmış tır. (bk. burada, İftira ve Zulüm maddeleri)

Kur'an-ı Kerim, Mâide 2 başta olmak üzere birçok ayetinde böyle bir girişimi azgınlık, zulüm, haklara tecavüz ve Allah'a iftira olarak anmaktadır, (örnek olarak bk. 2/229; 16/116)